

Autisme en zelfvertrouwen

Brigitte Harrisson
Lise St-Charles
Met medewerking van Kim Thúy

DELTAS

OPMERKING

We herhalen hier niet alle basisprincipes over het innerlijk functioneren van autisten. Alle basisprincipes met betrekking tot de autistische structuur zijn te vinden in het boek *Autisme beter begrijpen*, eveneens verschenen bij Deltas.

Vanwege de leesbaarheid wordt in het boek alleen de mannelijke persoonsvorm gebruikt. Waar in dit boek sprake is van hij/hem wordt uiteraard ook zij/haar bedoeld.

Originele titel: *L'estime de soi et l'autiste* (Brigitte Harrisson en Lise St-Charles)

© Les Éditions du Trécaré, Montréal, MMXIX

All rights reserved.

© Zuidnederlandse Uitgeverij N.V., Vluchtenburgstraat 7, B-2630 Aartselaar, België, MMXXI.

Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave door: Deltas, België-Nederland

Nederlandse vertaling: Hilde Nagel-Peters

D-MMXX-0001-231

NUR 770

INHOUD

INLEIDING	5
Hoofdstuk 1 AUTISMITIET	11
Hoofdstuk 2 AUTISME EN ZELFRESPECT	23
Hoofdstuk 3 DE BEHOEFTE AAN AUTISTISCHE UITINGEN	49
Hoofdstuk 4 DE GEVOLGEN VOOR HET DAGELIJKS LEVEN	69
Hoofdstuk 5 DE GEVOLGEN VOOR DE LEERPROCESSEN	87
Hoofdstuk 6 DE GEVOLGEN VOOR HET ZELFRESPECT.....	111
Hoofdstuk 7 DE GEVOLGEN VOOR DE SOCIALE VAARDIGHEDEN	131
Hoofdstuk 8 DE GEVOLGEN VOOR DE ZELFREDZAAMHEID	159
Hoofdstuk 9 HOE VOER JE EEN SOLLICITATIEGESPREK MET EEN AUTIST?	183
Besluit VERTROUWEN HEBBEN IN DE TOEKOMST.....	189
DANKWOORD	193
OVER DE AUTEURS	195
BRONVERWIJZING	199
VERKLARENDE WOORDENLIJST.....	205

INLEIDING

‘Elke menselijke groep ontleent zijn rijkdom aan communicatie, wederzijdse hulp en solidariteit gericht op een gemeenschappelijk doel: de ontwikkeling van ieder met respect voor verschillen.’

Françoise Dolto

Om autisme te begrijpen moet dit als geheel worden benaderd, inclusief alle gewicht van zijn moderne geschiedenis – bijna zeventig jaar – en zijn ups en downs. Daarna komt de sociale context van zijn evolutie. Van een hechtingsstoornis werd het een conditie en vervolgens een ziekte en beperking, naargelang de gevoerde strijd. We moeten ook rekening houden met de vorderingen in het onderzoek en de verschillende stromingen ervan, of het nu gaat om neurowetenschappen, genetica, gedragsleer, psychoanalyse of zintuigen. Daarbij integreren we wat we weten over de zichtbare fysieke kenmerken, de mate van de stoornis die tot uiting komt in een spectrum, de bijzonderheid van het autistisch brein en de gevolgen daarvan voor de ontwikkeling. Dit allemaal verrijkt en gekleurd door de specifieke bagage van ieder individu. Kortom, niet eenvoudig.

Tijdens de verschillende debatten hebben we ingezien dat de meest recente onderzoeken zich richten op de kwaliteit van leven

In feite beginnen we ons net vragen te stellen over het voorgestelde gebruik van de bagage waarover autisten beschikken.

van autisten, hun levensverwachting en hun sterke punten in plaats van hun zwakke punten, het in twijfel trekken van behandelingen en hun doelstellingen. In feite beginnen we ons net vragen te stellen over het voorgestelde gebruik van de bagage waarover autisten beschikken. Er lijkt een wind van empathie te waaien.

Tegelijkertijd beginnen autisten zich steeds meer te roeren. Of deze mensen nu boekhouders, ingenieurs, zorgprofessionals, informatici of ouders van autistische kinderen zijn, autisten beginnen hun stem te laten horen. Het gaat om mensen die nog nooit aan die tafels zijn gehoord waar iedereen autisme uitlegt in afwezigheid van de grootste belanghebbenden en waar een niet-autistische kijk op autisme wordt gepresenteerd.

We stellen hier voor om het menselijke aspect en de menselijke behoeften in overweging te nemen en zo licht te werpen op het leed van autisten. Er zijn nog maar weinig mensen aan zo'n avontuur begonnen als we de boeken over autisme mogen geloven. Hopelijk helpt dit boek de lezer in te zien dat er nu genoeg bekend is om autisten een betere kwaliteit van leven te bieden.

De autistische mens heeft absoluut de niet-autistische mens nodig om te groeien. Volgens psycholoog Lev Vygotski verloopt ontwikkeling niet van het individuele naar het sociale aspect, maar van het sociale naar het individuele aspect. We hebben dus anderen nodig om te gedijen en dit geldt des te meer voor de meest kwetsbaren. Als autisten de betekenis van sociale zaken niet begrijpen, is het aan sociale zaken om zichzelf verstaanbaar te maken. Waar wachten we op?

De samenleving verandert, ze vernieuwt zichzelf voortdurend. Het verschil jaagt iets minder angst aan maar we houden nog altijd afstand. Sociale aanvaarding laat op zich wachten. We moeten geduld hebben en hoop koesteren.

KIM VERTELT

Hoewel Justin twee jaar ouder is dan zijn broer Valmond, herinnert hij zich geen leven zonder hem. Hij kent als grote broer de eigenaardigheden van Valmond, dat wil zeggen: door nabijheid en instinct en niet door leren. Hij groeide op met zich aan Valmond aanpassen. Iedereen moet zich trouwens aanpassen aan de andere gezinsleden om een functionele maar vooral harmonieuze structuur te scheppen. In ons geval gaven we Valmond allemaal meer aandacht omdat hij zijn behoeften en problemen niet kon uiten. Ons gezinsritme is en werd dat van Valmond, soms bewust maar vaak onderbewust. Al onze activiteiten worden gekozen op basis van de interesses en het welzijn van Valmond. Daarom gingen we op vakantie naar Disney World hoewel ik hoogtevrees heb en Justin liever naar Londen of Berlijn was geweest. Op een ochtend gingen we wel tien keer achter elkaar in Expedition Everest, de grootste achtbaan van het park, om aan Valmonds onverzagbare verlangen te voldoen. Omgekeerd hebben we hem ook altijd meegenomen naar het museum, naar het restaurant of naar vrienden. Natuurlijk plannen we in dat geval kortere bezoeken.

Ik dacht dat dit functioneringsmodel beperkt bleef tot ons gezin totdat op een dag een groep vrienden van Justin wilde dat Valmond met hen in het park achter ons huis kwam spelen. Nog voordat ik reageerde, stelde een jongen van 7 of 8 jaar me gerust: ze waren met een hele groep en als er een probleem was, zou een van hen terugkomen en me dat vertellen.

Tegenwoordig, nu Valmond 17 jaar is, gaat hij op straat zelf basketbal spelen met de buren. Om de waarheid te zeggen houdt hij er meer van om toe te kijken dan de bal aan te raken. De eerste keer dat Valmond alleen zonder Justin ging, rende ik achter hem aan. Zodra de jongeren me zagen, stuurden ze me terug naar huis omdat Valmond ook hun vriend is, anders dan Justin en onafhankelijk van Justin. Toen ze na afloop van hun spel Valmond weer netjes en bijna zonder erbij na te denken naar huis brachten, smolt mijn hart.

*Voor Lise heeft autisme vooral te maken met verbindingen.
Voor Brigitte is autisme een manueel brein.
Voor Kim is autisme een prachtig liefdesverhaal.*